

Sygn. akt III Ca 393/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2014r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący - Sędzia SO Jacek Małodobry

Sędzia SO Ewa Adamczyk

Sędzia SO Katarzyna Kwilosz – Babiś (sprawozdawca)

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Burnagiel

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2014r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa M. L.

przeciwko T. L.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Zakopanem

z dnia 13 maja 2014r., sygn. akt I C 164/14

oddala apelację.

Sygn. akt III Ca 393/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym z dnia 13 maja 2014r. (sygn. akt I C 164/14) wydanym w sprawie z powództwa M. L. przeciwko T. L. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli o ustanowieniu służebności osobistej mieszkania Sąd Rejonowy w Zakopanem oddalił powództwo (pkt I) oraz kosztami postępowania obciążył powoda (pkt II).

Powyższy wyrok zaskarżył w całości powód zarzucając naruszenie art. 65 k.c. przez uznanie, że wykładnia oświadczenia woli pozwanego nie daje podstaw do przyjęcia, że spełniono warunki z art. 296 k.c. i nast., a także naruszenie art. 230 k.p.c. wobec braku uznania za przyznane faktów, co do których strona przeciwna się nie wypowiedziała.

Wskazując na powyższe uchybienia apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, a także o zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem podniesione w niej zarzuty okazały się bezzasadne.

W sprawie nie zaszyły uchybienia skutkujące nieważnością postępowania, a których wystąpienie sąd odwoławczy ma obowiązek rozpatrzyć z urzędu – art. 378 § 1 k.p.c.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że Sąd Rejonowy nie dopuścił się naruszenia przepisów procedury cywilnej, w tym podnoszonego w apelacji naruszenia art. 230 k.p.c. Zaskarżone orzeczenie jest wyrokiem zaocznym, zatem w zakresie postępowania dowodowego (którego art. 230 k.p.c. jest częścią) zastosowanie mają przepisy art. 339 k.p.c. i następne, w tym przede wszystkim art. 339 § 2 k.p.c., zgodnie z którym w przypadku wydania wyroku zaocznego przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. W oparciu o cytowany przepis sąd - jeżeli nie ma uzasadnionych wątpliwości - zobligowany jest do uznania podanej przez powoda podstawy faktycznej (tj. twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych) za zgodną z prawdą bez przeprowadzania postępowania dowodowego. Utrwalony w judykaturze i niekwestionowany w nauce jest pogląd, że przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Sąd nie jest zatem zwolniony z obowiązku dokonania prawidłowej oceny materialnoprawnej zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1958 r., 1 CR 969/57, OSNC 1960, nr 1, poz. 14; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 września 1967 r., III CRN 175/67, OSNC 1968, nr 8-9, poz. 142.) Negatywny wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo. Zgodnie zatem z powyższym, przy zaistnieniu podstaw do wydania wyroku zaocznego sąd co do zasady nie przeprowadza postępowania dowodowego, chyba że poweźmie uzasadnione wątpliwości co do ich prawdziwości lub co do celu ich przytoczenia – obejścia prawa, a także poweźmie wątpliwości co do zasadności roszczenia w świetle prawa materialnego. Zatem nawet w przypadku braku wypowiedzenia się pozwanego co do okoliczności faktycznych przytoczonych w pozwie (niewdanie się pozwanego w spór), nie będą one mogły zostać uznane za prawdziwe, jeżeli będą istniały uzasadnione wątpliwości co do ich prawdziwości bądź celu ich przytoczenia, bądź też roszczenie okaże się niezasadne w świetle obowiązujących przepisów prawa.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy miał prawo do odstąpienia od reguły wyrażonej w art. 339 § 2 k.p.c., bowiem ziściły się przesłanki uniemożliwiające przyznanie za prawdziwe twierdzeń powoda, ponadto ocena materialnoprawna zasadności roszczenia wyklucza jego uwzględnienie. Powód domaga się zobowiązania pozwanego do złożenia oświadczenia woli o ustanowieniu na jego rzecz służebności osobistej mieszkania w lokalu należącym do pozwanego. Żądanie swoje wywodzi z treści zawartej w formie aktu notarialnego między pozwanym a matką powoda umowy, w której strony te same umowy dzieląc wspólny majątek i przyznając T. L. na wyłączną własność lokal mieszkalny oznaczony numerem (...) (szczegółowo opisany w akcie) uzgodniły, że w mieszkaniu tym zamieszka także syn stron, M. L. – powód w niniejszej sprawie. Żądanie pozwu opiera się zatem na stosownej wykładni zawartego w przedmiotowym akcie notarialnym oświadczenia, zgodnie z którą użycie słów „gdzie zamieszka z synem stron M. L.” oznacza wolę ustanowienia przez pozwanego na rzecz powoda służebności osobistej mieszkania. Jednakże w ocenie Sądu Okręgowego oparte na w/w podstawie żądanie pozwu nie jest możliwe do uwzględnienia. Co prawda zgodnie z zawartą w art. 65 § 1 i 2 k.c. regułą wykładni oświadczeń woli, należy je tłumaczyć tak, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których zostały złożone, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje, zaś w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu, niemniej jednak reguły te mają zastosowanie w przypadku wątpliwości co do treści złożonego oświadczenia woli, a takowe w niniejszej sprawie zdaniem Sądu Okręgowego nie wystąpiły. Pozwany bowiem wraz ze swoją byłą żoną, a matką powoda wyraźnie wyrzekli, że w mieszkaniu przypadającym w udziale dla pozwanego zamieszka także ich wspólny syn M. L., ale oznacza to tylko tyle, że powód ma prawo (w zasadzie nieograniczone terminem) do zamieszkiwania w tymże lokalu. Zauważyć należy, iż ograniczone prawa rzeczowe, do których zalicza się służebność mieszkania, dają uprawnionemu z nich najsilniejszą – po prawie własności i wieczystym użytkowaniu – ochronę, w związku z czym zastrzone są także wymogi ich ustanawiania (art. 296 k.c. w zw. z art. 245 k.c. i art. 158 k.c.), w tym także interpretacji

oświadczenia woli zobowiązanego w tym zakresie. Prawo do zamieszkiwania w danym lokalu mieszkalnym może wywodzić się z różnych tytułów prawnych i być oparte na różnych podstawach, a służebność mieszkania jest tylko jedną z nich. W związku z powyższym ażeby uznać oświadczenie danego podmiotu za wolę ustanowienia służebności mieszkania, w oświadczeniu tym wyraźnie powinna zostać zawarta chęć ustanowienia takiej służebności. Natomiast w przedmiotowym oświadczeniu jest jedynie mowa o zgodzie na zamieszkanie w lokalu nr (...) przez powoda, w związku z czym uznanie, iż oświadczenie to stanowiło zarazem wolę ustanowienia służebności mieszkania byłoby jego nadinterpretacją. Na tej samej podstawie Sąd Okręgowy stwierdził także, że przedmiotowe oświadczenie pozwanego nie stanowiło zobowiązania do złożenia żądanego pozwem oświadczenia woli.

Reasumując, skoro twierdzenia powoda odnośnie woli ustanowienia przez pozwanego ograniczonego prawa rzeczowego nie znalazły potwierdzenia w materiale dowodowym, a żądanie pozwu nie znalazło tym samym oparcia w przepisach prawa, to pomimo zaistnienia przesłanek do wydania wyroku zaocznego, Sąd Rejonowy zasadnie odstąpił od przyznania twierdzeń pozwu o okolicznościach faktycznych za prawdziwe i powództwo oddalił.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c.

(...)